

Sivistävää Keskustelua 2.10.2024

Aihe: **Ylpeys käy lankeemuksen edellä.**

Syksyn kolmannessa päästiin jälleen ryhmäytymään, joten keskusteluun tuli lievää poukkoilua keskustelijoiden siirtyessä ryhmästä toiseen. Seurauksena yhteenvedossakin on siirrelty joitain sanomisia paikasta toiseen aihealueiden mukaan.

Sananlaskuista

”Tein pienesti taustatyötä. Sanonta alunperin Raamatusta.”

”Sananlaskujen tarkoitus vain ohjata ihmisiä yksinkertaisilla neuvoilla.”

”Mörökölli sinut vieköön.”

”Kynttilä vakan alla.”

”Onni piilotettava.”

”Itku pitkästä ilosta.”

”Mikä on se vakka?”

[Tässä vaiheessa poimittiin alkuperäisiä sananlaskuja alkuperäisteoksesta. Tässä viittauksineen:

’Sananlaskut, luku 16:

*17. Oikeamielisten tie kiertää pahan kaukaa,
henkensä turvaa, joka tietään tarkkaa.*

*18. Pöyhkeys vie perikatoon,
ylpeys käy lankeemuksen edellä.*

*19. Parempi elää hiljaa köyhien parissa
kuin jakaa saalista röyhkeiden kanssa.’*

<https://www.raamattu.fi/raamattu/KR92/PRO.16>]

”Oman arvon korostuksen välttö.”

”Entä jos köyhä ja ylpeä siitä?”

”Onneksi ei tarvitse olla nykyään samaa mieltä kaikkien kanssa.”

”Jotkin sanonnat pitäisi puhdistaa kansakunnan muistista!”

Kielteisyydestä

”Lankeemus jotain kielteistä. Ylpeys nousee päähän.”

”Voi olla jonkin arvostusta. Kiitollisuus kuitenkin eri juttu.”

”Pitää jotain jalustalla, ei kestä arvostelua ja huonosti käy. Johdonmukaista seurausta toisistaan.”

”Hallitsematon huonoon suuntaan meno.”

”Toisista saa olla ylpeä. mutta itsestä ei.”

”Voi sekin mennä pieleen.”

”Hyvin menneestä 6-luokan matematiikan kokeesta vanhemmat jaksaa aina muistuttaa...”

”Tervettä ylpeyttä?”

”Miten iloisuus eroaa ylpeydestä?”

”Odotukset suunnataan lapseen. Sitten vasta ollaankin ylpeitä, kun ohjaustoimi toimi.”

”Ei pidä mennä liian pitkälle. Eräästä lääkäriksi tuupitusta tulikin formulakuski!”

”Houkutuksiin ja kiusauksiin lankeaa, syntiin.”

”Saako olla edes tyytyväinen?”

”Viisas pitää omana tietonaan.”

”Olisi kiva kuulla omia kokemuksia, josko näin käynyt.”

”Uhan kautta opetetaan. Voiko kääntää myönteisemmäksi?”

”Ole kiitollinen siitä mitä sinulla jo on.”

”Jos sitkeä ei johdu omista ansioista, voi olla sattumaa.”

”Rääkkylään lottovoitto. Paras olla lesiolematta.”

”Kiva olla piilorikas.”

”Jollekulle on käynyt aikanaan jotain, sanonnan mukaan.”

”Kel onni on, se onnessa leijukoon.”

Omista ansioista

”Entä jos ei ole rikkonut lakia ja on siitä ylpeä?”

”Tulee pride mieleen. Ylpeä jostain, joita ei itse valinnut.”

”Siinä nostetaan itseä ja ryhmää alhosta ja satojen vuosien ikeen alta.”

”Ehkä tarkoittaa oman arvon tuntoa?”

”Ylemmyyden tunto eroaa ehkä ylpeydestä. Erilaiset painotukset eri kielissä. Alkuperäinen sanontakin suomennos kreikasta vai hepreasta?”

”Urheilusuorituksesta saa juhliä, kun nopein juoksija. Älykkyyden kanssa ei kehtaa.”

”Aineellisista asioista ei saa olla ylpeä. Ostaa Teslan niin ylpeilyä, mässäilyä.”

”Entä vastasyntyneestä lapsesta?”

”Väliä pitääkö omana ansiona.”

"Vanhempien pitää kuitenkin kysyttäessä sanoa: 'olen niin ylpeä lapsesta!'"

"Entä jos on ylpeä suomalaisuudesta?"

"En ole ylpeä suomalaisuudesta, koska en ole sitä valinnut. Pieni vaikutus vain."

"Lintukodon turvallisuudestako?"

"Onko tämä toteutunut?"

"Kokeellista todistusaineistoa tarvitaan!"

"Kansallinen ylpeydestä puheen ollen, ollaan kateellisia ruotsalaisille."

"Jos tulee MM-kultaa, torilla tavataan."

"Muuten voi johtaa haitallisiin seuraamuksiin, kun ei kyseenalaista enää kansan nimissä tehtyjä tekoja."

"Aatteeseen katoaminen: valtion etu ajaa yksilöiden elämän yli."

"Naapurin ylpeyttä nyt seuraillaan."

"Käsittämätöntä. Kansallisella tasolla langettiin."

"Kääntein kautta tekoihin."

"Alemmuuden tilassa erityisen altis ylpeydelle. Pienestä siemenestä kasvaa ylpeyden puu."

"Mikä kaunis mielikuva."

"Saksa ja maailmansodat. Nöyryytyksestä noustiin näyttämään närhen munat."

"Siinä vasta sanonta!"

"Seuraavalla kerralla voi halutessaan yhdistää toiseen lintuaiheiseen sanontaan tuon."

Kuoleman synneistä

"Ylpeys yksi kuoleman synty?"

"Entä jos täysin synnitön, eikä siitä saa olla ylpeä?"

"Katolisilla vähän enemmän näin. Protestanteilla armo ei niinkään ihmisestä kiinni."

"Mädännäisyys kumpuaan yhteisöjen sisältä."

"Työpaikalla saa kuulla, jos alkaa ylpeilemään. Kuuseen kurotus."

"Pitää kuitenkin olla tavoitteita."

"Varovasti. Tavoitteet on vain muutaman askeleen päässä ylpeydestä!"

"Johtaako ylpeys muihin seitsemään kuolemansyntiin?"

"Ahneus aika selvästi, kyllä."

"Käyn ylpeänä suorittamaan. En valmistaudu, sitten mokaan. Kostautuu."

"Itsetietoisuutta tarvitaan. Itsevaltiaalta puuttuu, joten Hitler, Napoleon jne. aiheutti paljon vahinkoa muille ennen lankeemusta."

"1000-vuotinen valtakunta ei kestänyt 12 vuotta pidempään, mutta kesti kuitenkin turhan pitkään."

"Mutta kaikille ei käy edes noin. Putin..."

"Muilla vastuu vastustaa ylpeänä ja toteuttaa lankeemus."

"Nostetaan omaa arvoa muiden silmissä. Jos elää yksin metsässä, ei pitäisi kiinnostaa ylpeillä yksikseen."

"Suomalaiset voi enemmänkin piilottaa kateuden."

"Kateuskin on perisynti. Ne menee käsi kädessä."

[Tässä vaiheessa käytiin katsomassa loputkin vertailun vuoksi]

”Ylpeys/turhamaisuus, kateus, viha, laiskuus, himo, ylensyönti, ahneus.”

”Onko nuo edes Raamatussa?”

”Ei, vaan kristillisessä opetuksessa käytetyjä pelottelujuttuja.”

”Ollut huolissaan hiuksista vaikka turhaa. Epävarmuus, kun nostanut ulkonäön liian tärkeäksi.”

”Pintakoreus. Ei riitä omana itseään.”

”Ulkokultaisuus. Sukua turhamaisuudelle ja ylpeydelle?”

Lankeemuksesta

”Langennut enkeli. Taivaan paholaisen alku.”

”Kääntynyt pahan puolelle.”

”Ei pudonnut?”

”Englanniksi *'fall'* .”

”Se tulikin mieleen.”

”Kaatui ja tippui taivaasta.”

”Kompuroinniksi sanotaan, jos käyttäytyy arveluttavasti muita kohtaan.”

”Tarinan mukaan Tyroksen kuningas haukkui värikkäin kääntein ja arvosteli muita. Lopulta väitti, että on itse kirkkaampi kuin taivaan aamutähti. Jumala päätti, että nyt putoaa.”

[Samasta teoksesta myös tämä tarina:

'Hesekiel, luku 28:

*15. Moitteen sijaa ei sinussa ollut
siitä päivästä, jona sinut loin,
siihen päivään, jolloin lankesit pahaan.*

*16. Kun kävit kauppaa kaikkialla,
sinä tulit yhä röyhkeämmäksi
ja sorruit syntiin.
Niin minä suistin sinut pyhältä vuorelta,
syöksin sinut, vartijakerubini,
välkehtivien kivien keskeltä.*

*17. Kauneutesi houkutti sinut korskeuteen,
loistosi sokaisemana haaskasit viisautesi.
Nyt olen syössyt sinut alas,
jättänyt kuninkaiden katseltavaksi
ja pilkattavaksi.*

18. Sinä teit kaupoissasi vääryyttä,

*monin synnein sinä saastutit pyhäkkösi.
Siksi minä sytytin keskellesi tulen,
ja se poltti sinut,
minä tein sinusta tomua ja tuhkaa
kaikkien nähden.*

*19. Kaikki kansat, jotka tunsivat sinut,
kauhistuvat nyt kohtaloasi.
Sinä olet kammottava varoitus.
Sinä olet iäksi poissa.'*

Muut kohdat kyseisessä luvussa on vielä rajumpia, joten jätän niihin tutustumisen lukijan oman harkinnan varaan: <https://www.raamattu.fi/raamattu/KR92/EZK.28>]

”Babelin torni. Ihmisillä yhteys toisiinsa ja mahdollisuus vaikka mihin. Sitten jumala tuhosi.”

[No katsotaan nyt tämäkin...

'1. Mooseksen kirja, luku 11:

1. Koko maailma käytti samoja sanoja ja puhui yhtä kieltä.

2. Kun ihmiset siirtyivät itään, he löysivät Sinearin maasta tasangon ja jäivät sinne asumaan.

3. Ja he sanoivat toisilleen: »Tehkäämme tiiliä ja polttakaamme ne koviksi.» He käyttivät savitiiltä rakennuskivenä ja asfalttipikeä muuraamiseen.

4. He sanoivat: »Rakentakaamme itsellemme kaupunki ja torni, joka ulottuu taivaaseen asti. Sillä tavoim saamme mainetta emmekä myöskään hajaannu yli koko maan.»

5. Herra tuli katsomaan kaupunkia ja tornia, jota ihmiset rakensivat,

6. ja sanoi: »Siinä he nyt ovat, yksi kansa, jolla on yksi ja sama kieli. Tämä, mitä he ovat saaneet aikaan, on vasta alkua. Nyt he pystyvät tekemään mitä tahansa.

7. Menkäämme sekoittamaan heidän kielensä, niin etteivät he ymmärrä toistensa puhetta.»

8. Ja niin Herra hajotti heidät sieltä kaikkialle maailmaan, ja he lakkasivat rakentamasta kaupunkia.

9. Kaupunki sai nimen Babylon, sillä siellä Herra sekoitti ihmisten kielen ja sieltä hän hajotti heidät kaikkialle maailmaan.'

<https://www.raamattu.fi/raamattu/KR92/GEN.11>]

”Eikö tuo jumala ole liian ylpeä!”
”Klassinen gangsteritarina.”
”Voi olla niin ylpeä, että ei pyydä apua.”
”Onko muita tunteita taustalla?”
”Voi olla arvottomuuden tunne myös.”
”Nöyryys vastin pari.”
”Voiko olla ylpeä siitä, että on niin nöyrä?”
”Munkit pyrkii tuohon.”
”Pitäisi mitata nöyryys heti kyselyllä, niin selviäisi oikeasti.”

Menestystarinoista

”Toisessa ryhmässä keskusteltiin menestystarinoista, rääsyistä rikkauksiin.”
”Jos onnistuu, voi olla ylpeä.”
”Jos valmiiksi rikas, voi jäädä sattuma huomaamatta. Sitten alkaa ’huonompien’ lokerointi. On ollut tukiverkostot, terveys, sitkeys, näkymätöntä pääomaa. Ei pidä paikkaansa, että kaikki olisi kaikille mahdollista.”
”IG-tarinat.
”Ylpeä kanttarellista. Heti someen!
”Linked-in jutussa: köyhä afrikkalainen on nyt lääkäri huippupalkalla.”
”Miten menestystarina johtaa lankeemukseen?”
”Ei nää ongelmia enää.”
”Kuuseen kurkottamista?”
”Onko aina jokin ylätaso, jota ei voi tavoittaa?”
”Todennäköisyys pienempi.”
”Alkupääomayritysten *{startup}* pöhinähenki tulee mieleen. Moni yrittää, mutta harva onnistuu kryptoyritystä tai muuta pystyttää.”
”Henkilökohtaiset tarinat tyyliin: ensin työtä 3 tuntia, sitten aamuliikunta ja terve ateria. Mukana myös kiitollisuushetket.”
”Pitäisi varmaan itse aloittaa elämään noin!”
”Onko tervettä ylpeyden tasoa vai onko se vain kiitollisuutta?”
”Joku puhuu terveestä narsismista, sitä ei ole. Jäänyt kirjallisuuteen roikkumaan.”

Järjestelmistä

”Onko sama kuin taipua?”
”Nöyryyttämisessä kohdistuu toiseen.”
”Tietään maalaiset oman paikkansa. Maksaa verot ja väistää aatelisia.”
”Johtajien pitäisi olla nöyriä ja tietää velvollisuutensa. Sellaiset järjestelmät toimii.”

”Onko meillä sellainen järjestelmä?”

”Työpaikalla voi toimia.”

”Helpompi antaa palautetta, jos siitä ei saa heti potkuja.”

”Yritysjohtaja liioittelee parhautta, ei nää virheitä. Pitäisi kertoa mokat ja saada siitä kiitosta.”

”Kumpi toimii äänten kalastelussa ylpeys vai nöyryys?”

”Omien kannattajien edessä oltava nöyrä ja miellyttää.”

”Marinista tuli vahingossa pääministeri ja meni ihan hyvin.”

”Mutta ei kyllä ollut nöyrä!”

”Edustuksellisessa järjestelmässä ongelma, että haluaa tehdä politiikkaa, joka ylläpitää omaa valintaa valtaan. Aitona itsenä ei ehkä pärjää.”

”Pitää puolueelta saada hyväksytyt mielipiteet. Nöyrä puoluetta kohtaan ja kansaa.”

”Tai ylpeä kansaa kohtaan!”

”Asenne ei muutu, vaikka tosiasiallisesti terveydenhuoltojärjestelmä murenee alta.”

Rankaisemisesta

”Hitleriä vastaan piti lähteä taistelemaan.”

”Itävalta annettiin, ’takapiha’. Sitäkin antamista olisi voinut jatkaa ilman rankaisua.”

”Tuntuu, että ylpeyden sivuvaikutus. Ei ole kuitenkaan karman lakia, että pää räjähtää. Tulee vain varomattomaksi.”

”Voi hyvinkin olla, että lankeemus käy ylpeyden edellä.”

”Tuo ei yleistynyt. Vanhakansa ei ymmärtänyt Todennäköisyyksiä.”

”Voip olla olematta tai voip olla että ei.”

”Savolaiset, oululaiset?”

”Eikö varomattomuus kuitenkin tietynlainen maailman laki. Entä itsevarmuus? Nähdään myönteisempänä.”

”Pitäisi perustua todellisuuteen. Ylpeys ei.”

”’Fake it till you make it’”

”Uskonnollinen merkitys tässäkin. Raamatussa Jumala rankaisee tietoisesti.

”Tarinassa ylpeys ei ongelma, jos jumala ei siitä olisi tehnyt ongelmaa.”

”Jumalan ylpeys käy lankeemuksen edellä!”

”Kannattaako ylpeän isoisän ajatuksista valittaa ja huutaa tuulta vasten.”

”Perisynti, koska ihminen ei saa pärjätä ilman jumalaa.”

”Toinen tarina olisi olla ylpeä juuri siitä, että pärjätään.”

”Omasta mielestä oikeus olla ylpeä. Ei pidä ottaa pois.”

”Merkitys voinut muuttua aikojen myötä.”

”Tarvitseeko kumarrella, nöyristellä vai vain arvostaa?”

”Vai pitäisikö mennä sivullepäin mielummin kuin jompaan kumpaan ääripäähän?”

”Monessa aatteessa nähdään tasapaino itsessä. Ja nähdään myös toisissa sama keskikohta, toimijuus ja sielu.”

”Yhteisöllisesti latautuneet käsitteet.”

”Juu, ei yksin tarvitse näistä välittää.”

”Mutta olethan aina Jumalan silmän alla!”

”Suihkussakin...”

”Pitäisi saavuttaa itsenäisyys olemassaolosta *{existential independence}* . Kasvaa siitä ulos.”

Oikeellisuudesta

”Sukulainen kertoo aina, kun auttanut muita.”

”Miltä tuntuu?”

”Hän on mun läheinen, mutta ei auta mua! Mahtaako kiillottaa omaa kilpeä vai haluaako oikeasti itämeren hyvää?”

”Maailma tarvitsee myös lahjoituksista muistuttajia.”

”Mitä nyt ärsyttää myös. Mitä saa irti siitä?”

”Vaatii hyväksyntää *{validation}* muilta, raskasta.”

”Ei välttämättä saa teoilleen kielteistä vastetta tai siitä Teslasta myönteistä.”

”Yhtä surullista, jos laki kieltää ja ei kyseenalaista vaikka olisi painavat syyt.”

”Tai jos väittää, että ilman Jeesusta olisi vankilassa ja yleistää muihin: ei olisi mitään moraalia!”

”Kaikilla omatunto joka estää ylilyönnit. Siis ainakin melkein kaikilla.”

”Toisilla sumeampi tunto.”

”Lain pitäisi olla tästä tunnosta seuraava, mutta voi mennä eri suuntaan. Jos ei ole omia arvoja toiminnan perustaja ja laki ei sano jostain asiasta mitään niin entä sitten?”

”Rukoilun voima on oman sudämen ääni. Itsekin joskus teen niin, vaikka en tiedä pilven päällä istuvasta partahepusta.”

Keskustelusta

”Voi kuunnella omia miellelyhtymiä.”

”Täällä tehdään tuota yhdessä.”

”Jätin itselleni 3v sitten viestin. Voi itsensä kanssa keskustella näinkin. Huomasin, että ne huolet ei enää päde. Kun unohtaa 3 vuodessa, saa kivan yllätyksen.”

”Vähän sama kun lukee kirjoja tai yhtään mitään. Yhteinen tajunnan virta kirjoittajan kanssa.”

”Luennoilla sama.”

”Mielet yhtyy hetkeksi parhaissa tilanteissa muuten vain murahdellaan mitänsanomattomuuksia. Juhlistakin tulee tällöin väkinäiset joskus.”

”Usein vain kuuntelen ja jään ulkopuolelle jostain syystä.”

”On lupa olla myös osallistumatta.”

”Keskustelu menee helposti omien juttujen kertomiseen toisen ohi. Taianomainen yhteistyö jää uupumaan.”

”Lyhyenä kun pitää, niin ei pääse unohtumaan jutun juoni.”

”Rajoitus voi kuitenkin olla ikävä.”

”Tai sitten lisää luovuutta. Jos voi maalata mitä vain, vaikea aloittaa.”

”Ponnistelua pitää punainen lanka näkyvässä. Kotona muistaa vasta myöhemmin mihin piti tarttua.”

”Hauska ajatus, että keskustelu jatkuu omassa päässä. Keskustelujen sarja muodostaa kokonaisuuden, jossa ehkä päädytään samoihin asioihin, mutta ajatukset jalostuu matkalla.”

[Hetkellisesti lapsi harjoitteli viereisten pöytien pyyhkimistä]

”Lapsityövoimaa!”

”Majatalossa aina sama vitsi, kun olin lapsena töissä.”

”Tutkimuksen mukaan myöhemmässä elämässä pärjääminen lisääntyy ja omatunto kasvaa, kun pääsee nuorena vähitellen vastuutehtäviin mukaan.”

”Ehtona, että ei pakollista.”

[Esimerkiksi tässä pitkäaikaistutkimuksessa selvisi, että juuri vapaaehtoisella työllä on myönteisiä vaikutuksia yksilöiden henkilökohtaisen elämän seuraamuksiin. Pakollisellakin työllä (ei siis pakkotyöllä vaan vapaaehtoistyöhön pakottamisella... Siinä on vissiin vissi ero?) oli myönteinen vaikutus myöhempiin opintoihin ja varallisuuteen.

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5612372/>]

”Ja jos tulee ylpeäksi siitä!”

”Täältä saa myös lankeamista avittavia juomia.”

”Ollaan ylpeitä siitä, että keskustelu jatkui hyvin loppuun asti.”

”Loveen lankeaminen tuli vielä mieleen. Shamaani heijastaa mielenstä kiven koloon, joka on ovi toiseen maailmaan, ja keho retkahtaa. Palaa lopulta toisesta maailmasta takaisin löytämänsä salaisuuden kanssa kehoon. Ehkä olemme nyt tällä matkalla?”

[Tämä salaisuus varmaankin selviää ensi kerralla.]